

Horen

6

Enquête: CI-gebruikers zijn redelijk tevreden

15

Indrukwekkend boek Bart Chabot over brughoektumor

16

Solo-apparatuur: superhandig en stoorvrij

24

Kunstzinnige akoestische
aanpassingen

'Altijd op zoek naar rust in vorm en akoestiek'

Marjan Veltkamp is beeldend kunstenaar. Sinds enkele jaren legt zij zich toe op het ontwerpen van visueel mooi vormgegeven objecten die de akoestiek van binnenruimtes verbeteren. Een lust voor het oog, balsem voor de ziel en een zegen voor de oren.

door: JOKE VAN DER LEIJ

Een groot pand met hoge plafonds in het dorpje Engelen, vlak onder de rook van 's-Hertogenbosch. Vóór de Tweede Wereldoorlog was dit de wasserij van een kloosterorde en werden er monnikspijen gewassen. Daarna werd het een fabriek waar blinde mensen borstels maakten. Nu hangen en liggen er overal kunstobjecten. Ruimtelijke vormen van papier of vilt. Alles ademt rust, licht, kleur en ruimte. Welkom in het atelier van Marjan Veltkamp (47), beeldend kunstenaar gespecialiseerd in kunstwerken van technisch vilt die geluid absorberen.

Functionele kunst

Marjan Veltkamp begon haar vakopleiding in 1981 aan de Academie voor Beeldende Vormgeving in Tilburg waar ze als eerstegraads docent Textiele Werkvormen en Fotografie afstudeerde. Daarna volgde ze de opleiding 3D Design aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht. 'Het idee om me te richten op het ontwerpen van ruimtelijke objecten die de akoestiek verbeteren ontstond zo'n twee jaar geleden', begint Marjan Veltkamp haar verhaal. 'Ik werk als docent Interieur op het Koning Willem I College in 's-Herto-

genbosch en had voor de financiering van een cultuurproject overleg met de directeur. Hij bleek heel geïnteresseerd in mijn werk als beeldend kunstenaar, kocht werk van mij en vroeg mij vervolgens een object te ontwerpen voor de directiekamer. Het moest mooi zijn vormgegeven en tegelijkertijd de akoestiek verbeteren.'

Intuïtief precies goed

Marjan ontwierp een hangend kunstwerk van technisch vilt dat de holle galm van de kamer absorbeerde. De directeur en zijn medewerkers waren enthousiast. Marjan: 'Iedereen kon

Kantoorruimte, Koning Willem I College

Voorportaal, particuliere woning

Kinderkamer, particuliere woning

elkaar nu goed verstaan en de sfeer van de ruimte was veel prettiger. Ik liet het geluiddempende effect van mijn object ook door een akoesticus meten. Ik bleek intuïtief precies de goede dingen te hebben gedaan: de materiaalkeuze, de plaats van ophanging, het gebruik van open vormen die niet in rechte lijnen maar in een gedraaide vorm waren opgehangen. Deze ervaring was voor mij de aanleiding om me hierin verder te ontwikkelen. Juist die combinatie van mooie vormgeving

in technisch vilt en akoestische functionaliteit sprak me erg aan.'

Positieve reacties

Intussen heeft Marjan al verschillende akoestische projecten voltooid. Van een ruimtelijk object voor een fysiotherapiepraktijkruimte tot werk voor café-restaurant Machinekamer in de voormalige Philips machinefabriek op Strijp-S in Eindhoven. Dit laatste project werd vorig jaar september tijdens de Dutch Design Week gepresenteerd.

'Ik ontwierp De binnenkamer, een binnenruimte gemaakt van viltlen objecten', legt Marjan uit. 'Vooral mensen die overgevoelig zijn voor geluid of slecht horen reageerden positief als ze die ruimte betraden. Iedereen ervoer de andere akoestiek en sfeer op zijn eigen manier. Zo kwam een moeder met een autistisch meisje dat overgevoelig was voor geluid steeds terug om in het object te spelen. Haar gaf het een gevoel van veiligheid en rust. Dat vond ik zo'n mooi compliment.'

Akoestische roomdivider, studiemateriaal

Akoestische ruimte, Dutch Design Week

Akoestisch plafond, Dutch Design Week

'Ik liet het geluiddempende effect van mijn object door een akoesticus meten. Ik bleek intuïtief precies de goede dingen te hebben gedaan.'

Knippen en snijden

Hoe gaat Marjan te werk gaat bij een opdracht? 'Ik begin altijd vanuit het platte vlak met een model van papier', legt ze uit. 'Daarbij laat ik me inspireren door historische kleding en ornamenten, en dan vooral de coupe en de vormopbouw. Ik kijk ook altijd heel goed naar mensen. Wat past bij hen? Waar zullen zij zich prettig bij voelen? Moet het object vrolijk en speels zijn of juist klein en ingetogen? Ook de kleur is heel bepalend voor het gevoel dat je wilt oproepen. Door in het platte vlak te knippen, snijden of vouwen ontstaan driedimensionale vormen die ik in mijn atelier ophang. Deze laat ik dan een tijdje zo hangen. Ik kijk naar de juiste afstemming van de vorm, verhouding en maat, verander wat en blijf er actief mee bezig. Pas als een vorm me na een maand of wat nog steeds bevalt, voer ik het object uit in vilt. Dan volgen nog de plaatsing van het object in de beoogde ruimte en de akoestische meting achteraf om te kijken wat het daadwerkelijke dempingseffect van het object is.'

Goed spraakverstaan

Rest nog de vraag wat de meerwaarde is van Marjans aanpassingen ten opzichte van akoestische panelen, schermen of gewoon een gordijn of vloerkleed? 'Mensen komen bij mij als ze over dit soort aanpassingen niet tevreden zijn. Een geluiddempend paneel is misschien heel effectief, maar is ook vaak kil en onpersoonlijk. Ik ben met mijn vilten objecten juist altijd op zoek naar rust in vorm en akoestiek. Ik wil een sfeer creëren waarin het prettig toeven is, waar je geen last hebt van lawaai, en waar je goed kunt spraakverstaan. Voor horecaruimtes bijvoorbeeld, maar ook voor binnenruimtes bij de overheid, in ziekenhuizen, kantoren, kunstinstellingen. Dat is voor iedereen prettig, maar vooral ook voor slechthorenden en mensen die overgevoelig zijn voor geluid. Ik zie het als een van mijn grootste uitdagingen van de toekomst om met mijn akoestisch ruimtelijk werk ook bij te dragen aan hun welbevinden.'

Meer informatie over de akoestische projecten van Marjan Veltkamp vindt u op www.fields.co.nl.

'Ik ben met mijn vilten objecten altijd op zoek naar rust in vorm en akoestiek. Ik wil een sfeer creëren waarin het prettig toeven is, waar je geen last hebt van lawaai, en waar je goed kunt spraakverstaan.'